

ENERGETIKA

Igre z omrežjem na hrbtih porabnikov elektrike

V Elesu bodo od elektrodistribucijskih podjetij odkupili 110-kilovoltno omrežje. Ta ga želijo prodati po »tržni« ceni, kar bo zelo verjetno povišalo tudi omrežnino. V tem primeru bodo porabniki elektrike za isto omrežje plačali dvakrat.

Primož Cirman

Malim delničarjem Elektra Maribor, med katerimi sta največja Pivovarna Union in Ampelus Holding Igorja Laha, in drugih elektrodistribucijskih podjetij se morda že prihodnje leto obeta državno darilo.

Po naših informacijah namreč na ministrstvu za infrastrukturo pripravljajo uredbo, ki bo državnim elektrodistribucijskim podjetjem in proizvajalcem električne energije omogočila lastniški prenos 110-kilovoltnega omrežja na Eles. Ta načrtuje za odkup odšteti okoli 60 milijonov evrov. A cena bo zelo verjetno še višja. V elektrodistribucijskih podjetjih naj bi namreč vztrajali, da Eles omrežja ne odkupi po knjigovodski, ampak po tržni vrednosti, ki bi jo določili z novimi cenitvami. To bi največjo korist prineslo delničarjem petih elektrodistribucijskih podjetij, ki so v večinski lasti države, dvajsetodstotne lastniške deleže pa obvladujejo zasebni lastniki. Daleč največji del 110-kilovoltnega omrežja ima v lasti Elektro Maribor, ki ga vodi Boris Sovič.

Začetek zgodbe sega v letošnji februar. Takrat je začel veljati nov energetski zakon (EZ-1), ki od elektrodistribucijskih podjetij zahteva, da lastništvo 110-kilovoltnega omrežja odplačno prenesejo na Eles. Rok: do začetka leta 2017. Toda določilo, ki ga je od države zahtevala evropska direktiva, ima več pasti.

Uganka: kakšna je »tržna« cena daljnovoda?

Prva je povezana s ceno posla. Medtem ko naj bi v Elesu želeli omrežje prevzeti po knjigovodski vrednosti, so elektrodistributerji in njihovi lastniki očitno zaznali priložnost za zaslužek. Omrežje naj bi bili tako pripravljene prodati šele po tistem, ko bi cenilec ugotovil njegovo tržno vrednost. Čeprav naj bi elektrodistributerji poudarjali, da svojega premoženja kot vestni gospodarji ne smejo prodajati pod njegovo dejansko ceno, gre vsaj v primeru 110-kilovoltnega omrežja za logični nesmisel. Daljnovodi, transformatorske postaje in drugi deli omrežja, ki je namenjeno le za električne tokove znotraj Slovenije, namreč pomenijo naravni monopol. Tudi zato je na mestu vprašanje, ali in kako je sploh mogoče določiti njihovo tržno vrednost.

Nanj nam v Elektru Maribor niso odgovorili. Pojasnili so le, da »se je javna obravnava predloga uredbe šele začela in da zato v tem trenutku še ni moč govoriti o skorajšnji prodaji«.

Druga neznanka je, kdo bo financiral odkup po višji ceni. Zagotovo bo nakup veliko finančno breme za Eles. Ta je lani ob skoraj 141 milijonih evrov prihodkov ustvaril 9,5 milijona evrov čistega dobička, kar je 4,4 milijona evrov več kot v letu 2012. A letos bo moral Eles finančno pokriti dva »izredna« dogodka: žledolom, ki je na prenosnem omrežju povzročil dvanajst milijonov evrov škode, in okoli petnajst milijonov evrov poroštov, ki jih bo unovčil Talum. V letu 2013 je omrežnina za prenosno omrežje Elesu prinesla 63

milijonov evrov prihodkov, kar je skoraj enako najnižjemu načrtovanemu znesku, ki ga bo družba plačala za 110-kilovoltno omrežje. V Elesu tako upajo, da bodo elektrodistributerji pristali na desetletno plačilo s triodstotno obrestno mero. Eles ima še za 45 milijonov evrov presežkov od minulih omrežnin, ki jih ne evidentira med pasivnimi časovnimi razmejitvami.

Bodo plačniki elektrike omrežje financirali dvakrat?

Tako še zdaleč ni izključeno, da bodo lastniški prenos 110-kilovoltnega omrežja plačali vsi porabniki elektrike, in to prek višje omrežnine za prenosno omrežje. V Elesu trdijo, da »se skupna omrežnina za prenosno in distribucijsko omrežje ne sme povečati«. »Elektrodistribucije bi (ob sklenitvi posla, op. a.) izgubile del omrežnine na račun prenesenega 110-kilovoltnega omrežja. Gre predvsem za stroške delovanja in vzdrževanja, amortizacijo in donos. Elesu pa bi se za isto 'pošteno' vrednost povečali omrežninski prihodki,« je dejal direktor Eles Aleksander Mervar.

A ta račun se Elesu ne bo izšel, če bo odkupna cena omrežja višja od knjigovodske. V tem primeru bo namreč Agencija za energijo zelo verjetno predlagala dvig omrežnine. To pa bi plačnike računov za elektriko pripeljalo v nenavadni položaj, saj bodo gradnjo in vzdrževanje 110-kilovoltnega omrežja dejansko plačali dvakrat. Najprej prek omrežnine za prenosno omrežje, ki so jo elektrodistribucijska podjetja prejela za gradnjo in vzdrževanje 110-kilovoltnega omrežja. Po novem pa tudi prek omrežnine za distribucijsko omrežje, prek katere bodo Elesu pomagale financirati odkup tega istega omrežja. ✕

60 mio. €

BO NAJNIŽJA CENA, ki jo bo Eles distributerjem in proizvajalcem plačal za 110-kilovoltno omrežje.